

ikke gentage det; det er rigtigt, at der er udarbejdet saadanne Tegninger paa Landbrugsministeriets Initiativ af en Kommission, og jeg skal blot tilføje, at disse Hæfter med Tegninger er udsendt til Amtskommissionerne for Tilvejebringelse af Jordlodder til Landarbejdere i et Antal af fra 5 til 100 Eksemplarer efter Kommissionernes Virkeområde. Der er ogsaa sendt et Antal Eksemplarer til Kultusministeriet til Spredning efter dette Ministeriums Forgodtbeholdende og bedste Skøn, men, som jeg sagde i Finansudvalget, jeg skal gerne ved given Lejlighed — den tilbyder sig af og til — paa ny henlede Kommissionernes Opmærksomhed paa det ønskelige i, at man omkring i Landet holdes erindret om, at der forefindes saadanne udmærkede Tegninger, hvoraf man kan benytte sig helt eller delvis ved Opførelse af Bygninger, navnlig for de smaa Ejendommers Vedkommende.

Saa er der endelig Spørgsmaalet om Driftslaan til Husmænd. Dette Spørgsmaal har vi haft fremme Gang paa Gang, vi er aldrig komne videre, vi har ment, at Tiden ikke var inde for Staten til at udvide sin Udlaansvirksomhed, og det ærede Medlem (K. M. Klausen) er aldrig kommet videre end til at opstille den Skitse, som atter findes i Ændringsforslaget under Nr. 50: Laanene forrentes med 4 pCt. aarlig og er afdragsfri 1ste Aar, hvorefter de afdrages med 10 pCt. halv-aarlig. Regler for Laanenes Ydelse, Forrentning og Afdrag fastsættes af Landbrugsministeren efter Forhandling med „De samvirkende danske Husmandsforeninger“. Vi ved fra tidligere Tid, at det ærede Medlem tænker sig, at Udlaansbeløbet skal være 200—300 Kr., gennemsnitlig 250 Kr. (Afbrydelse af *K. M. Klausen*). Jeg gaar ud fra, at det ærede Medlem ikke har skiftet Opfattelse i saa Henseende; jeg sagde: „Vi ved fra tidligere Tid“; det er gentaget af det ærede Medlem flere Gange, at man har tænkt sig en 200—300 Kr., og det ærede Medlem føjede udtrykkelig til „altsaa gennemsnitlig 250 Kr.“. Mindre kan det vel heller ikke være, naar det drejer sig om Driftslaan til Mergling, Dræning, Opførelse af Møddingshus, Ajekummer, til Anskaffelse af Redskaber, til Køb af Heste, Kunstgødning m. m. Det ærede Medlem behøver altsaa ikke at vige tilbage fra dette Gennemsnitsbeløb af 250 Kr. Vi har jo ikke drøftet Sagen videre indgaaende tidligere, og jeg tror ikke, det vil føre til meget, om vi gør

det i Dag. Jeg gaar ud fra, at det ærede Medlem mener, at Adgangen til disse Driftslaan skal staa aaben for alle Landets Husmænd, ikke blot for Husmandsforeningernes Medlemmer. Der er, som jeg nævnede i en anden Forbindelse, med et rundt Tal 200,000 Landbrugsejendomme med under 1 Td. Hartkorn. Halvtredie Hundrede Kroners Udlaan af den samlede Udlaanssum paa 200,000 Kr. giver 800 Laantagere. 800 er jo ikke meget i Forhold til 200,000, men naturligvis, de, der ikke faar Laan nu, faar siden; Pengene kommer jo tilbage med $\frac{1}{5}$ aarlig, naar der er gaaet et Aar; men det vil være længe, inden man ad den Vej kommer Kredsen rundt af dem, der trænger — de trænger naturligvis ikke alle 200,000.

Den foreslaaede Sum rækker altsaa ikke langt, men det, der navnlig interesserer her, er, om denne Udlaansvirksomhed skal administreres af Ministeriet, enten direkte gennem et ministerielt Kontor eller gennem Laaneforeningerne. Det hedder i Ændringsforslaget, at Reglerne skal fastsættes efter Forhandling med Husmandsforeningerne. Hvorfor skal der absolut føres Forhandlinger med Husmandsforeningerne, men ikke med Landboforeningerne for Eksempel? Har Landboforeningerne ikke Indsigt i disse Dele? Er der ikke ogsaa Husmænd, der føler deres Interesser varetagne gennem Landboforeningerne? Jo, vist er der saa. Hvorfor tage saa ensidigt paa Tingene? Men der skal altsaa føres Forhandlinger, lad os sige med Landbrugsorganisationerne eller sige, som det ærede Medlem vil have det, kun med Husmandsforeningerne. Hvad tager denne Forhandling Sigte paa? Den tager Sigte paa at tilvejebringe visse Regler; men tager den ikke ogsaa Sigte paa, at Husmandsforeningerne paa en eller anden Maade skal fremme et Arrangement, i Kraft af hvilket der bliver sagt god for de enkelte Laansøgere, eller maaske Husmandsforeningerne skal gøre det direkte? Thi noget i den Retning maa der jo til, noget i Retning af, at Laansøgeren møder frem med Bevis for, at Laanet kan udbetales ham, at hans Forhold er saadan, at han kan faa de 250 eller indtil 300 Kr. til Laans. Skal det være Husmandsforeningerne, der skal være Garanter, om end kun moralske Garanter — jeg vil slet ikke tale om solidariske Garanter, thi det synes temmelig umuligt at tænke sig slikt? Men hvordan vilde det kunne lade sig gøre? De 46,000 Husmandsforeningsmedlemmer